

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Гаряєва Г.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Розвиток інклюзивного підходу розглядається багатьма міжнародними організаціями в якості пріоритетного напрямку розвитку національних систем освіти, оскільки реалізація права громадян на здобуття якісної освіти і соціальну інтеграцію є важливим чинником стійкого розвитку суспільства.

Інклюзивна або включена освіта – термін, що використовується для опису процесу навчання дітей з особливими потребами (але не лише з особливостями психофізичного розвитку) в загальноосвітніх (масових) школах. І хоча термін «інклюзія» з'явився в науковому та повсякденному дискурсі зовсім нещодавно, реальна ситуація у вітчизняній освіті давно приближена до інклюзивної. До людей, а особливо до дітей з особливими потребами, а саме вони, стають суб'єктами інклюзивної освіти, відносяться особистості, які мають певні фізичні та психофізичні вади, в тому числі це люди, що живуть за межею бідності, мають особливості в поведінці та потерпають від насильства в сім'ї.

У основі інклюзивної освіти лежать ідеї рівного відношення до усіх людей, виключається будь-яка дискримінація дітей, створюються особливі умови для дітей, що мають особливі освітні потреби. Досвід показує, що з будь-якої жорсткої освітньої системи якась частина дітей вибуває, тому що система не готова до задоволення індивідуальних потреб таких дітей в навчанні. Інклюзивна освіта – безперервний процес розвитку освіти, що має на увазі доступність освіти (самовдосконалення, саморозвитку) і визнає, що усі діти-індивідууми з різними потребами в навчанні. В Україні вже склалася система правового забезпечення інклюзивної освіти, а саме стаття Конституції України, 6 Законів, 2 Укази Президента, 3 Постанови Кабінету Міністрів, Державний стандарт початкової середньої освіти, Державний стандарт базової і повної середньої освіти, заходи по впровадженню інклюзивної освіти, Закон «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої і дошкільної освіти». В той же час існує ціла низка проблем, яка потребує подальших вирішення, а саме створення архітектурних рішень щодо гармонійного розвитку дітей з різноманітними потребами, підготовка та перепідготовка кадрів, готових до реалізації компетенції інклюзивної освіти, створення спеціальних робочих місць для фахівців, які допоможуть у супроводі дітей з особливими потребами, розробка та впровадження освітніх програм, що дозволять гармонійному розвитку особистості. Підвищити ефективність від впровадження інклюзивної освіти можливо, якщо збільшити ступень інтеграції батьків та громадських організацій в функціонування освіти в цілому, так і певного навчального закладу. Інклюзивна освіта намагається робити підхід до освітнього процесу, який буде гнучкішим для задоволення різних потреб в навчанні. Навчання і виховання стануть ефективнішими в результаті змін, які впроваджує інклюзивну освіту, тоді виграють усі діти (не лише діти з особливими потребами).